

ג' סיון תשנ"ב
(ה'תשנ"ב - ה'תשנ"ג)
לויאל

נחום לאם

דברי פרידה לחג הסיום

קשה עלי פרידתכם. במסיבה זאת, טקס של פרידתכם מישיבתנו, קבלו-נא ברכתי הלבבית, ותרשו לי גם מלים ספורות של עצה טובה.

דברתי עד הנה על ערכים ותפקידם באופן כללי. עכשיו נתמקד על ערך אחד ומיוחד שלדעתי הוא מן הכי-חשובים בכל היהדות. וזהו -- צדקה.

אני לא מתכוון לסתם צדקה לעניים וכדומה, כי יודע אני שאין אתם זקוקים לעידוד ממני על זה. אני לא מתכוון אפילו לצדקה לישיבתנו -- אם כי הרעיון מוצא חן בעיני...

כוונתי לפסוק ביסעיהו כפי שנדרש ע"י חז"ל. הנביא אומר (יש' סג-א), "אני מדבר בצדקה, רב להושיע". וחכמי המדרש שואלים: "באיזו צדקה?" ומציעים שלש תשובות בפתיחתא לרות רבה:

א': "בצדקה שעשיתם את עולמי, שאילו לא קבלתם את תורתי... כבר היה העולם מתמוגג והולך". כשאנו מקבלים את התורה בכל לבבנו ובכל נפשנו, אנו מקיימים את העולם, אנו כאילו נותנים צדקה לכל באי עולם, כי בלי תורה והמוסר האלקי שבה, העולם היה מתפוצץ ונחרב.

ב': "בצדקה שעשיתם את עצמכם, על שקבלתם את תורתי, שאילולי כן הייתי מכלה אתכם מן העולם". כשאנו שומרים מצוות ה' ואיננו סרים ח"ו מדרכה של תורה, אנו מגינים על עצמנו, אנו נותנים צדקה לעצמנו, כן בזה אנו זכאים לחיות ולהצליח בעולמו של הקב"ה באופן מכובד ומשמעותי.

לפנינו שני רעיונות נשגבים ונפלאים על ת"ת בתור צדקה -- לעולם כולו, ולעצמנו בפרט. אבל הביאור השלישי (כפי שמדרש זה מובא בילקוט) הוא היותר מתמיה והיותר נפלא, וזהו: "בצדקה שעשיתם עמי, שקבלתם את התורה, שאלמלא כן היכן היתה מלכותי?"

השמעתם כזה? מי שלומד תורה ומחזיק תורה ומרביץ תורה -- עושה צדקה להקב"ה בכבודו ובעצמו כביכול, שאלמלא התורה שאנו לומדים על כל הודה והדרה, על כל מצוותיה והלכותיה, לא היה מקום בעולם להקב"ה!

אנו אחראים למלכות שמים בעולם. התורה שאנו למדנו ולומדים ושאו עתידים ללמוד היא צדקה שאנו נותנים אל רבש"ע.

זוהי הצדקה אליה אני מתכוון. זהו ערך עליון ביהדות. וזוהי משימה נשגבה לכל אחד מאתנו.

לטובת העולם, לטובתכם-אתם, ולטובת הקב"ה כביכול בעצמו -- זכרו היטב היטב מה שקלטתם ומה שקלטתם ממוריהם ורבותיהם וישיבתכם.

חזקו ואמצו, והיו ברכה!